

Nr 167.

Godkänd av första kammaren den 13 maj 1925.
Godkänd av andra kammaren den 15 maj 1925.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till uppförande av och driftkostnaderna vid en för Norrbottens län avsedd tuberkulossjukvårdsanstalt (centralsanatorium).

(Statsutskottets utlåtande nr 66.)

Till Konungen.

Uti en till riksdagen avlåten, den 6 mars 1925 dagtecknad proposition, nr 100, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden samma dag, föreslagit riksdagen

dels medgiva, att Eders Kungl. Maj:t må — utan hinder av gällande bestämmelser beträffande statsbidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter samt beträffande statsbidrag till driftkostnaderna vid dylika anstalter — bevilja ej mindre statsbidrag till uppförande av en för Norrbottens län avsedd tuberkulossjukvårdsanstalt (centralsanatorium) med ett belopp av 6,000 kronor för en var av högst 200 vårdplatser, isoleringsplatser ej inräknade, dock med den inskränkning, att statsbidraget ej må överskrida hälften av den enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga byggnadskostnaden, däri inberäknad utgift för anskaffande av byggnadstomt, än även, för en tid av tre år efter det nämnda anstalt blivit genom medicinalstyrelsens försorg avsynad och godkänd, statsbidrag till driftkostnaderna vid anstalten med ett belopp för dag och patient, som med en krona överstiger det till tuberkulossjukhus utgående statsbidraget, dock med den inskränkning, att statsbidraget icke må överstiga hälften av anstaltens enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga driftkostnader;

dels förklara, att för åtnjutande av ifrågavarande bidrag i övrigt i tillämpliga delar skola gälla i berörda statsrådsprotokoll omförmälda bestämmelser beträffande statsbidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter, respektive statsbidrag till driftkostnaderna vid sådana an-

stalter, ävensom de särskilda föreskrifter, som må av Eders Kungl. Maj:t meddelas;

dels ock medgiva, att ifrågavarande statsbidrag må utgå från av riksdagen anvisade anslag till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulos-sjukvårdsanstalter, respektive till bidrag till driftkostnaderna vid dylika anstalter.

Av den i förevarande proposition lämnade utredningen framgår, att Norrbottens län intager en beklaglig särställning såväl i fråga om tuberkulosens utbredning inom länet som i fråga om tuberkulosdödligheten. Tuberkulosen har sålunda nått en relativt mycket större utbredning inom Norrbotten än annorstädes i riket och dödligheten inom länet till följd av sjukdomen synes vara ungefär dubbelt så hög som i riket i dess helhet. Behovet av kraftiga åtgärder för utökning av vårdmöjligheterna synes riksdagen för den skull ovedersägligt.

På sätt departementschefen framhållit, bör det givetvis i främsta rummet ankomma på länets landsting att söka vinna en snar lösning av denna fråga. Då emellertid utredningen måste anses giva vid handen, att hittills från landstingets sida icke något i sådant hänseende underlåtits, men att landstinget icke mäktar, vare sig för närvarande eller under den närmaste framtiden, att utan stöd från annat håll bära de ekonomiska bördor, som ett effektivt ingripande mot tuberkulosens härjningar kräver, har riksdagen i likhet med departementschefen ansett ofrånkomligt, att statsmakterna genom särskilda åtgärder bispringa landstinget i dess kamp mot sjukdomen ifråga.

Vad beträffar omfattningen av det understöd, staten torde bära lämna, har Eders Kungl. Maj:t biträtt den av medicinalstyrelsen uttalade uppfattningen, att ett särskilt statligt understöd borde begränsas till att avse uppförande och drift av ett centralsanatorium, omfattande högst 200 bidragsberättigade vårdplatser. Till denna ståndpunkt ansluter sig ock riksdagen i huvudsak.

Vidkommande då det till uppförande av centralsanatoriet ifrågasatta byggnadsbidraget har Eders Kungl. Maj:t i likhet med medicinalstyrelsen utgått från en för statens del redan från början fixerad maximikostnad för centralsanatoriets uppförande, beräknad till högst 12,000 kronor för ett antal av 200 vårdplatser. Staten skulle härvid bidraga med högst halva byggnads-kostnaden per vårdplats, eller 6,000 kronor, och alltså komma att utbetala högst 1,200,000 kronor i byggnadsunderstöd mot 400,000 kronor enligt de för närvarande gällande bestämmelserna. Merkostnaden för statens räkning skulle alltså belöpa sig till högst 800,000 kronor. I övrigt skulle de för det vanliga statsbidraget enligt nu gällande grunder stadgade bestämmelserna i tillämpliga delar gälla även i fråga om det nu ifrågasatta byggnadsbidraget till centralsanatoriet. Riksdagen har emellertid efter övervägande ansett sig icke kunna medgiva, att statens bidrag bestämmes till så högt belopp som det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna. En byggnadskostnad av 12,000 kronor för vårdplats synes riksdagen orimligt hög, och riksdagen håller före, att därest ett upprätthållande av de av statsmyndigheterna uppställda anspråken på

byggnadernas beskaffenhet och utrustning verkligen föranleder så stora byggnadskostnader, ett eftergivande av dessa anspråk måste ske i och för vinnande av mera överkomliga kostnader. Riksdagen vill därför med hänsyn till de särskilt ömmande förhållandena i detta fall bevilja ett statsbidrag av 1,000,000 kronor för uppförande av ett centralsanatorium om minst 200 vårdplatser, och förutsätter riksdagen, att landstinget låter sig angeläget vara att söka vinna största möjliga begränsning i byggnadskostnaderna.

Beträffande driftskostnadsbidraget har Eders Kungl. Maj:t, ävenledes i likhet med medicinalstyrelsen, föreslagit, att detta bidrag skulle utgå med ett belopp, som med en krona överstege det enligt gällande bestämmelser utgående statsbidraget, dock att det totala driftbidraget — bidraget enligt vanliga grunder per vårdplats jämte nyssnämnda belopp av en krona för vårdplats — icke skulle i något fall få överstiga hälften av sanatoriets driftkostnad under vederbörande period. Det högre driftkostnadsbidraget skulle vara provisoriskt i så måtto, att bidraget tillsvidare icke skulle beviljas för längre tid än tre år från det sanatoriet blivit avsynat och godkänt. — I övrigt skulle i fråga om det särskilda driftkostnadsbidraget de för bidrag till driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter i allmänhet stadgade bestämmelserna i tillämpliga delar gälla.

Vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit i fråga om driftkostnadsbidragets storlek, har riksdagen ansett sig böra bifalla, och har riksdagen ej heller funnit sig böra motsätta sig förslaget om, att bidraget bestämmes utgå för en tid av tre år från den tidpunkt, sanatoriet avsynats och godkänts. Efter denna tids utgång torde, såsom ock i propositionen antytts, frågan om fortsatt förhöjt statsbidrag bör utgå tagas under förnyad omprövning.

Vad slutligen angår frågan om anskaffande av erforderliga belopp till möjliggörande av särskilt understöd från statens sida till Norrbottens läns tuberkulossjukvård, innebär Eders Kungl. Maj:ts förslag, att byggnadsbidraget för uppförande av centralsanatoriet skulle utgå från det i riksstaten i regel uppförda extra reservationsanslaget till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter samt att driftkostnadsbidraget skulle bestridas från det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till driftkostnaderna vid nämnda anstalter. Häremot har riksdagen icke haft något att erinra.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition,

dels beviljat ej mindre ett statsbidrag av 1,000,000 kronor till uppförande av en för Norrbottens län avsedd tuberkulossjukvårdsanstalt (centralsanatorium) med minst 200 vårdplatser, isoleringsplatser ej inräknade, än även, för en tid av tre år efter det nämnda anstalt blivit genom medicinalstyrelsens försorg avsynad och godkänd, statsbidrag till driftkostnaderna vid anstalten med ett belopp för dag och patient, som med en krona överstiger det till tuberkulossjukhus utgående statsbidraget, dock med den inskränkning, att statsbidraget icke må överstiga hälften av anstaltens enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga driftkostnader;

dels förklarat, att för åtnjutande av ifrågavarande statsbidrag till driftkostnader i övrigt i tillämpliga delar skola gälla i statsrådsprotokollet över socialärenden den 6 mars 1925 omförmälda bestämmelser beträffande statsbidrag till driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter, ävensom de särskilda föreskrifter, som må av Eders Kungl. Maj:t meddelas;

dels ock medgivit, att ifrågavarande statsbidrag må utgå från av riksdagen anvisade anslag till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter, respektive till bidrag till driftkostnaderna vid dylika anstalter.

Stockholm den 15 maj 1925.

Med undersätlig vördnad.
